

NOWOŚCI NA EKSPOZYCJI

Łódź z Łądu

Wczesnośredniowieczna łódź klepkowa, odkryta w 1983 roku w miejscowości Łąd nad Wartą, doczekała się nowej, stosownej do swojej rangi ekspozycji. Z łodzi zachowała się lewa burta wraz z częścią dna oraz fragmenty pasów poszycia prawej burty. Pierwotnie prezentowana była w formie ułożonych obok siebie luźnych klepek, zaś pojęcie o jej pełnym wyglądzie dawał jedynie model rekonstrukcyjny w skali 1:10. Obecnie na metalowym stelażu, skonstruowanym na podstawie linii teoretycznych łodzi, zamontowane zostały zachowane elementy jednostki. Autorem prac jest pan Ireneusz Mokwa, konserwator CMM. Rekonstrukcję łodzi z Łądu oglądać można w sali średniowiecza w Spichlerzach na Ołowiance.

foto. Dariusz Chelkowski

SUKCESY

Grupa „Wraki”

Dopiero nieco ponad rok upłynął od pierwszego spotkania przedstawicieli Urzędu Morskiego w Gdyni i CMM, dotyczącego współpracy w dziedzinie poszukiwań i ochrony wraków, a już można wskazać wymierne efekty tej inicjatywy. W grupie „Wraki” udało się zebrać przedstawicieli wszystkich instytucji zajmujących się badaniami wraków i przeszkód dennych lub ochroną wód Zatoki Gdańskiej: oprócz gdyńskiego UM i CMM, także Instytutu Morskiego,

Akademii Marynarki Wojennej, Biura Hydrograficznego MW i Straży Granicznej. Uczestnicząca w pracach grupy pani mgr Iwona Pomian, kierownik Działu Badań Podwodnych CMM, przedstawiła dotychczasowe sukcesy grupy: „Przed wszystkim udało się ustalić sposób szybkiej wymiany informacji o wrakach, zarówno tych znanych od dawna, jak i nowo odkrytych. Skuteczny okazał się tu internet, dzięki któremu ponadto każda instytucja będzie miała dostęp do bazy danych o wrakach. Bazę taką opracowują panowie Juliusz Gajewski z Zakładu Oceanografii Instytutu Morskiego oraz Marek Banasik, pracujący dla CMM specjalista od zarządzania dużymi bazami danych. Już teraz CMM otrzymuje pełne raporty z Urzędu Morskiego i Biura Hydrograficznego z lokalizacji nowych stanowisk.

Druga istotna kwestia, nad którą pracuje grupa „Wraki”, to koordynacja działań przeciw nielegalnym, rabunkowym nurkowaniom. Udało się zobligować Straż Graniczną do kontroli jednostek prowadzących nurkowania: dzięki temu zatrzymano nielegalnie eksplorujący jacht *Heliox* (sprawa jest w sądzie). Koordynatorem d/s wraków został dyrektor UM w Gdyni; do niego zgłaszane mają być przypadki rabowania wraków i to on będzie decydował o podjęciu odpowiednich działań. Do tej pory istniały co prawda przepisy regulujące kwestię nurkowań na wrakach, ale brak porozumień międzyresortowych ograniczał ich wykonywanie. Grupa „Wraki” jest na najlepszej drodze do zmiany tej sytuacji, na korzyść wspólnego dziedzictwa kulturowego.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Europejski Projekt Morski „Fale Kultury”

CMM ma szansę uczestniczyć w kolejnym międzynarodowym przedsięwzięciu, tym razem w ramach unijnego programu Kultura 2000. Szwedzkie Bohuslands Museum zaproponowało nam udział w Europejskim Projekcie Morskim „Fale Kultury”. Założeniem projektu jest m.in. przygotowanie wystawy objazdowej prezentującej różne aspekty dziedzictwa kulturowego krajów nadbałtyckich. Projekt „Waves of Culture” przewidziany jest na trzy lata, a wezmą w nim udział także partnerzy z Norwegii, Niemiec, Hiszpanii i Litwy. W listopadzie 2003 r. dyrektor CMM dr inż. Jerzy Litwin podpisał w Berlinie deklarację przystąpienia do projektu. Rozstrzygnięcie konkursu grantowego nastąpi wiosną 2004 roku.

Sztuka konserwacji

Organizatorzy pokazu „Sztuka konserwacji”, po jego sukcesie w warszawskim Arsenale – siedzibie Państwowego Muzeum Archeologicznego w kwietniu 2003 roku, przygotowali kolejną prezentację dorobku polskiego środowiska konserwatorskiego, tym razem w Bydgoszczy. 12 grudnia 2003 r. w tamtejszym Biurze Wystaw Artystycznych została otwarta wystawa, w ramach której swoje najciekawsze prace zaprezentował Dział Konserwacji CMM. Podobnie jak w Warszawie, pokazano kompletny ubiór marynarski z wraka statku „General Carleton” oraz przykłady konserwacji drewna metodą freeze-drying. Uzupełnieniem gablot były postery, na których omówiony został szczegółowo proces konserwacji zabytków. Wystawa trwała do 11 stycznia br., natomiast w dniach 9-10 stycznia odbyła się konferencja, na której pani mgr Irena Rodzik wygłosiła referat pt. „Konserwacja i rekonstrukcja ubrań marynarskich z XVIII-wiecznego statku *General Carleton*”, natomiast pani mgr inż. Irena Jagielska – „Konserwacja mokrego, archeologicznego drewna metodą próżniowego wymrażania”.

foto: Ewa Mejsiak

VII Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznoego

Trwają przygotowania do kolejnej konferencji polskich muzeów morskich i rzecznych, której CMM jest współorganizatorem. Z naszej strony w pracę zaangażowana jest pani mgr Jadwiga Klim, która prosi o nadsyłanie na jej adres do 31 stycznia propozycji wystąpień (referaty do 20 minut, komunikaty do 10 minut).

Kaszubska czarownica

Międzypokład „Daru Pomorza” stał się od pewnego czasu miejscem szczególnych lekcji muzealnych. Pani Marzena Usarek, pomysłodawczyni i główna realizatorka przedsięwzięcia Informacja Turystyczna „Magia Kaszub”, właśnie tutaj prowadzi zajęcia przedstawiające tradycje i wierzenia kaszubskie. „Kaszubska czarownica”, często ubrana w strój ludowy, wyposażona w miotłę lub magiczną szkatułkę, z łatwością zaczarowuje swoich słuchaczy, proponując podróż w czasie i wyobraźni. Zajęcia cieszą się ogromną popularnością, zwłaszcza wśród uczniów szkół podstawowych. Nic dziwnego – są dostosowane do wieku i zainteresowań uczestników i... za każdym razem inne. Jedyнным stałym ich punktem jest zwiedzanie zabytkowego żaglowca.

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ CMM

Latarnia w Stilo

Za jedną z najpiękniej położonych polskich latarni morskich uchodzi latarnia w Stilo. Trafić do niej nie jest łatwo, zwłaszcza że, na wielu mapach jej nazwa w ogóle nie występuje. Warto jednak spróbować tam dotrzeć zwłaszcza w sezonie letnim, gdy latarnia, dzięki współpracy właściciela, Urzędu Morskiego w Gdyni, z CMM i Towarzystwem Przyjaciół CMM, udostępniana jest do zwiedzania. Stilo znajduje się w połowie drogi między Rozewiem a Łebą, około kilometra od brzegu morza i ponad 2 kilometry od miejscowości Sasino, z której wiedzie szlak turystyczny do latarni. Przy leśnej drodze stoi tablica z napisem „Stilo – Koniec Świata”, a za nią, na 40-metrowym wzgórzu, widoczny jest już wśród drzew metalowy korpus latarni. W 2003 roku wieża latarni uzyskała nową szatę: została pomalowana, zgodnie z przepisami nawigacyjnymi, w poziome pasy (czerwony, biały i czarny). Latarnię w Stilo zbudowano w latach 1904-1906, a więc wkrótce obchodzić będzie 100-lecie istnienia. Specjalne uroczystości planowane są na czerwiec 2006 roku.

foto: © Wydawnictwo ZET®, Wrocław